

OHRANIMO RAST

Predlogi GZS za gospodarski program nove vlade

maj 2018

Slovenija je v letu 2017 z rastjo bruto domačega proizvoda pri 5 % končno presegla nivo blaginje, ki ga je nazadnje dosegla leta 2008. Po štirih letih nadpovprečne gospodarske rasti, razdolžitve gospodarstva, sanacije bank ter uravnoveženja državnega proračuna ima Slovenija zopet zdravo osnovo za gospodarsko dohitevanje najbolj razvitih držav. Ključ do tega predstavlja ohranjanje gospodarske rasti ter zviševanje produktivnosti dela, ki še vedno za petino zaostaja za EU.

60.000
evrov dodane vrednosti
na zaposlenega

← **CILJ DO**
2025 →

50
milijard evrov
izvoza

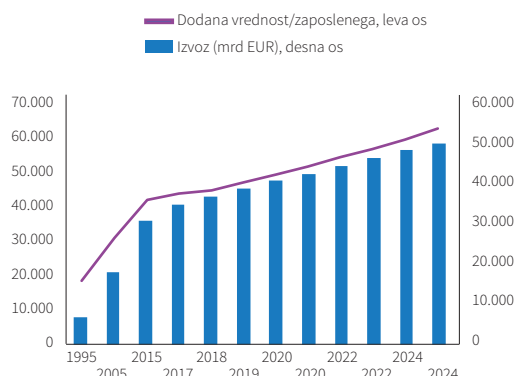
VIZIJA RAZVOJA GOSPODARSTVA

Slovensko gospodarstvo je od leta 2015 naredilo **preboj**, ki se odraža v visoki gospodarski rasti, zmanjšanju brezposelnosti in proračunskem premiku iz deficita v presežek. To omogoča svež in neobremenjen pogled na potrebe Slovenije, njenih prebivalcev in gospodarstva. Ugodne razmere, ki jih je ustvaril gospodarski uspeh, je treba izkoristiti za izvedbo sprememb, ki bodo dolgoročno ohranjale visoko raven življenja v Sloveniji in vsaj delno nevtralizirale neugodno demografsko sliko.

Novi poslovni in družbeni modeli, ki temeljijo na vse večji socialni koheziji gospodarstva in zaposlenih, okolju prijaznih tehnologijah ter usmerjenosti v digitalno prihodnost, uspevajo v okoljih, ki izkazujejo visoko razumevanje do potreb različnih deležnikov in sposobnost hitrega prilagajanja novim trendom. **Odzivnost** podjetij in države postaja čedalje pomembnejša konkurenčna prednost v mednarodnem prostoru, kar postavlja izziv tudi za Slovenijo.

Trenuten gospodarski naboj nam daje priložnost, da si zastavimo konkretne, smeje cilje do leta **2025** in naprej: dvig dodane vrednosti na **60.000 evrov** na zaposlenega in rast izvoza na **50 mrd evrov**. Z izvozom krepimo slovenski BDP in proračun, z rastjo dodane vrednosti pa ustvarjamo pogoje za ustvarjanje zahtevnejših izdelkov in storitev, za večja gospodarska vlaganja in tudi za višje plače.

Rast izvoza in dodane vrednosti do 2025

Vir: Ajpes, SURS, Analitika GZS

Ključni cilj razvojnega partnerstva:

Dvig življenjskega standarda kot dvig realne kupne moči*: do leta 2025 bo realna kupna moč, glede na leto 2016, višja za 3 odstotne točke v primerjavi z deležem razvitosti EU-28 (dvig z 83 % na vsaj 86 % BDP na prebivalca po pariteti kupne moči).

BDP na prebivalca se bo glede na to predvidoma do leta 2025 povečal z 20.700 EUR na 28.000 EUR.

*Volume index of real expenditure per capita in PPS (EU-28 = 100).

Vir: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/purchasing-power-parities/data/database>

Vrh slovenskega gospodarstva 2017 je z Razvojnim partnerstvom treh generacij 2018-2025 izpostavil pomen **socialnega dialoga** in sodelovanja s socialnimi partnerji za doseg te vizije. Slovenija mora v naslednjem obdobju izkoristiti trenutne makroekonomske okoliščine skozi okrepljen socialni dialog, katerega cilj mora biti hitrejši gospodarski razvoj, saj je to edina vzdržna podlaga za večjo kakovost življenja prebivalcev Slovenije.

Razvojno partnerstvo treh generacij je podlaga, na kateri se lahko zgradi nacionalno soglasje o ključnih ciljih države, prebivalcev in gospodarstva.

Razvojno partnerstvo je dogovor za izvedbo tistih ukrepov, nalog in izzivov, ki bodo sooblikovali gospodarsko okolje za dobrobit **treh generacij**: mladih, aktivnih in starejših.

MLADI

AKTIVNI

STAREJŠI

OHRANIMO RAST

Izzive, ki smo si jih zadali, lahko dosežemo samo skupaj – glas gospodarstva brez podpore politike, sindikatov in širše javnosti ne bo dovolj za preboj; prešibek bo tudi glas kogarkoli drugega, ki ne bo v sozvočju z gospodarstvom. Le skupen dogovor o tem, kaj je za Slovenijo pomembno, nam omogoča ekonomski napredek Slovenije in krepitev vseh družbenih slojev.

Zato na GZS ocenjujemo, da je treba nasloviti štiri ključna področja gospodarskih ukrepov:

- **kadrovsko vrzel,**
- **poslovno okolje,**
- **davčni sistem in**
- **strukturne reforme.**

Skozi ta področja gospodarskih ukrepov bomo prispevali k viziji gospodarstva in naslovili potrebe treh generacij.

KADROVSKA VRZEL:

Zagotoviti ustrezen kader za gospodarski razvoj

Zaposlovanje

1. Aktivna politika zaposlovanja: oblikovanje ukrepov, ki bodo aktivirali dolgotrajno brezposelne in spodbudili delodajalce k zaposlovanju.
2. Podaljševanje delovne aktivnosti: ukrepi in spodbude, ki bodo zagotavljali primernejše pogoje za delo in večjo motiviranost starejših nad 55 let.
3. Trg dela: varna prožnost delovnega razmerja in posodobitev plačnega modela.

Izobraževanje

4. Nove kompetence: vključevanje tehničnega pouka, podjetništva in logike na vseh ravneh izobraževanja.
5. Večja usklajenost izobraževalnih programov s potrebami na trgu dela in povečanje zaposljivosti diplomantov.
6. Praktično izobraževanje: prenos dela izobraževalnega procesa v prakso v podjetjih.
7. Spodbujanje sposobnosti reševanja kompleksnih problemov in kreativnosti odraslih: ukrepi za pospešeno zapolnitev vrzeli v bralnih in numeričnih sposobnostih zaposlenih.

Politika privabljanja znanja

8. Aktivna politika priseljevanja, ki bo poleg tujih delavcev privabljala domov tudi Slovence po svetu.
9. Omejitev bega možganov ter spodbuda kroženju znanja.

STRUKTURNE REFORME:

Družbeni model, ki bo omogočal kakovostno življenje več generacijam

Reforma pokojninskega in invalidskega zavarovanja

1. Spodbujanje varčevanja za starost z ugodnejšo davčno obravnavo, krepitev drugega in tretjega stebra pokojninskega zavarovanja.
2. Omejitev naraščanja izdatkov javnih blagajn zaradi demografskih sprememb z novo pokojninsko reformo leta 2020.

Zdravstvena reforma

3. Optimizacija mreže zdravstvenih izvajalcev in racionalizacija njihovega delovanja.
4. Večja dostopnost do storitev v zdravstvu.
5. Obvladovanje bolniških odsotnosti.

Javni sektor

6. Večja učinkovitost in kakovost storitev javnega sektorja na podlagi jasnih meril.
7. Določitev zgornjega deleža mase plač v javnem sektorju glede na BDP.

52 %

dolgotrajno brezposelnih

vir: Zavod RS za zaposlovanje, marec 2018

1 od 4

odraslih ima slabše matematične in besedilne spretnosti

OECD: 1 od 5

Vir: PIAAC

Ponovna rast izselitev iz Slovenije

Vir: SURS

11 % BDP

namenimo za plače v javnem sektorju

10 % v EU

Vir: Eurostat

DAVČNI SISTEM:

Do višjih neto plač z razbremenitvijo dela

Delo

1. Razbremenitev dela: povečevanje neto plač preko prestrukturiranja dohodninske lestvice in uvedbe razvojne kapice.
2. Poenotenje: doseči poenotenje preko 20 različnih osnov pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja.

Investicije in razvoj

3. Ohranitev olajšave za raziskave in razvoj ter investicije.

Drugi davki

4. Uvedba sistemskega financiranja lokalnih skupnosti skozi davek na nepremičnine.

POSLOVNO OKOLJE:

Konkurenčni pogoji poslovanja za hitrejši razvoj in več investicij

Internacionalizacija

1. Oblikovanje strategije izvoza na nacionalni ravni.
2. Vitko in proaktivno podporno okolje za spodbujanje programov internacionalizacije (s centralizirano koordinacijo, standardiziranimi procesi doma in na predstavnih v tujini ter z merljivi rezultati dela).

Digitalizacija

3. Podpora digitalizaciji malih in srednjih podjetij.
4. Poenostavitev storitev javne uprave za gospodarstvo.
5. Kibernetska varnost: razvoj skupnih kibernetskih zmogljivosti (kadri, procesi, tehnologija) za potrebe gospodarstva in javnega sektorja.

Pametna zakonodaja

6. Zmanjšanje administrativnih bremen: ustvariti prijaznejše poslovno okolje preko poenostavitve regulative in krčenja sedanjih 20.000 zakonov in podzakonskih aktov.
7. Pravočasnost: sprejemanje zakonodaje v rokih, ki dajejo podjetjem ustrezen čas za prilagoditev.
8. Pravna varnost: skrajšanje časa reševanja gospodarskih sporov na povprečje OECD (s sedanjih 1.160 na 580 dni).
9. Odzivnost: preprečiti neodzivnost ali zavlačevanje pri odločanju organov ter zagotoviti ustrezno pravno varstvo v primeru molka organa.

Znanost

10. Podpora celotnemu RR procesu: programi za povezovanje gospodarstva in znanosti, ki izhajajo iz strategije pametne specializacije, naj pokrivajo TRL 1-9.
11. Oblikovanje učinkovitega raziskovalno - inovacijskega ekosistema s centralizirano podporo raziskavam in inovacijam.

Infrastruktura

12. Stabilno načrtovanje: spoštovanje srednjeročnega načrta vlaganj v infrastrukturo z upoštevanjem zlatega investicijskega pravila.
13. Posodobitev: izgradnja drugega tira Koper-Divača, 3. razvojne osi in izboljšanje transportne infrastrukture.
14. Energetika: zagotavljanje stabilne oskrbe z energijo po konkurenčnih cenah.

46,3 %

obdavčitev dela pri nadpovprečni plači (1,7 kratnik)

povprečje OECD: 40,3 %

17 %

delež posameznikov, ki so po elektronski poti poslali podatke javni upravi

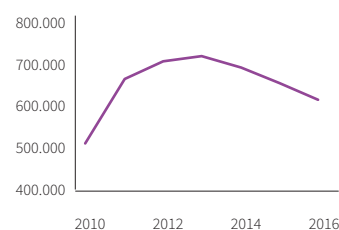
povprečje OECD za leto 2016: 34,6 %

240 dni

za pridobitev gradbenega dovoljenja

Vir: Doing Business 2018

3 leta zniževanja izdatkov za RR v poslovnem sektorju

Vir: SURS

multiplikator investicij v železniško strukturo med 1,9- in 3,2-kratnikom

Vir: Study on the Cost and Contribution of the Rail Sector